

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 — kr.
Félévre . . . . . 5 — " "
Negyedévre . . . . . 2 — 50 " "
Egy hónapra . . . . . 1 — " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **II. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

Egy hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többször
jártatások alkalmán jutányos áron vetetnek fel. Helyez-díjmin-
den külön beiratásért 30 kr.

A Hentzy-szobrát kiviszik a temetőbe.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, szept. 30. (A «Debr. ered. táv.)

Ma délelőtt 9 óra 40 perczkor kaptuk a felvillanyozó távirati értesítést, hogy a budavári Szentgyörgy-tér Gessler-jelvényét, a sokat viharosan emlegetett, gyászemlékü Hentzy-szobrát végre eltávolítják a diszes térről. **A Hentzy-szobrát kiviszik a temetőbe**, hol mindazon bajtársai nyugosznak, kikkel szép Pestünket romboltatta s lövette, kik között ott nyugszik a l n o c h ezredes is, ki vandál elvakultságában épen meg a lánchíd felrobantására tört. A magyar nemzet óhajlásának végre tehát e tekintetben is elég lesz téve s az önértékünket sértő szobrot majd körül foghatja a feledéssel együtt a temetői magány. A Hentzy szobor eltávolítását, hivatalosan azzal indokolják, hogy mivel újja építik a miniszterelnöki palotát, a telket is mélyíteni kell s így a szobor tovább ott nem maradhathat.

Az önkéntesekről.

Debreczen, szept. 30.

Élénk érdeklődéssel várja kiki az önkéntesek tízti vizsgájának eredményét, várják az ifjaknak szülei, rokonai, a nemsokára katonasorba kerülők, az abból már kikerültek.

Nem akarjuk és nem is szükséges

itt az 1889-iki, a véderőről szóló II. törvénycikknek, különösen egyes paragrafusainak helyességét, jogosultságát bírálgatni. Elég élénken nyilvánult annak idejében ellene az egész ország közvéleménye, eleget küzdöttek ellene, mint javaslat ellen.

A javaslat azonban mégis törvénynyé vált azóta életben és alkalmazásban van, és minden önkéntes köteles tisztvizsgára menni és második évet szolgálni, ha a vizsgáló-bizottság ily értelemben határoz; csupán annyiban módosították a törvényen, hogy most már, ha a bizottság véleménye az, hogy valamelyik önkéntes nem felel meg ugyan azon követelményeknek, melyek egy tartalékos tisztnél megkívántatnak, de különben kiváló jó magaviselete vagy szorgalma méltánylást érdemel, anélkül, hogy képviselhetné tartalékos tiszté, szabadsággalható a második évi szolgálat idejére azon ezred parancsnoka által, melynek kötelékében önkéntesi évét szolgáltatta.

Ez az engedmény a szigorú törvényből már arra mutat, hogy az illetékes fórumok is elismerték, hogy az 1889-ik VI. t-cikkhez mereven alkalmazkodni nem szabad a jövőben, néhány rövid év tapasztalata megmutatta azt, hogy túl löttek a célra a véderő-törvény megalkotásánál, de azért nem iparkodtak gyökeresen orvosolni a bajt,

melynek előidézői voltak, inkább hagyják fennállani a visszás állapotokat a helyett, hogy botlásukat beismernék.

Mert a fent említett engedmény teljesen az ezredparancsnokok kezébe tevő le azon önkéntesek sorsát, akik a vizgát jó sikerrel le nem teszik; már pedig az ezredesek nemcsak sok esetben nem tudják és nem keresik okát egymásik önkéntes elbukásának, de leggyakrabban még ha a legigazságosabb és legjobb szivű emberek is, ragszkoznak a tövényhez és utasításokhoz és ezek közül az első föltétlenül követeli a második év leszolgálatát, az utóbbi pedig csak megengedi, de nem írja elő a szabadsággalást.

Igy aztán elég nagy számmal vannak önkéntesek, kik a vizgán elbuknak és második évet kénytelenek szolgálni, a miből a katonaságnak haszna nincs, az illetőre pedig óriási hátrányok keletkeznek. — Mert eltekintve attól, hogy alig van önkéntes, ki ne örülne annak, hogy levele a katona ruhát, ismét visz, szatérhat a polgári életbe, megszabadulva attól a subordinációtól, melynek mibenlétéről fogalma sem lehet annak, ki maga katona nem volt, s a mely minden önkéntesre. a ki érettségit tett, talán felsőbb tanulmányokat is végzett, tehát intelligens emberre mindenesetre nagyon terhes, sőt alig elviselhető, különösen akkor, ha felebbvalói nem gon-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Az opál.

— A «Debreczen» jogositott közleménye. —

Irtta: **Carmen Sylva.**

Az ifju papnók mindnyájan éjjeli nyugalomra tértek. Csupán egy maradt a templomban, az a ki a Vesta Istenő oltárán őrzte a tüzet. Oly elragadó szép volt fehér ruhájában bogy még Artemis is gyönyörűsét éltelte ő benne és sugaraival kivilágította a templomot, hogy annál jobban láthassa; sőt még a tenger is igyekezett az ő közelébe s lábainál szerezni volna hódolni. Azt mondják, hogy azon éjjeleken mikor ő őrzte az oltár tüzet, a csalógány édes hangjával szüntelen névén szólította; Mgyilis, Mgyilis, meg akarván óvni attól, hogy selyem pillái mögé tolakodjék az álom. Szemeinek színe olyan volt, mint naplementekor a tenger s ama titokteljes tűz, mely bennök tükrözött, még a zardafőnököt is nyugtalanította.

— Szemei igen tüzesek! — mondágyak raján igen halka — vagy csak az oltár tüzeinek visszfénye volna s nem egyéb, mint szent érzelmei fényének kihatása.

Úde gyerekes ajkaira annyi báj tükrözött, örökös mosoly csillogott róluk s csak az éjjeli csend hatása tartotta vissza attól, hogy daloljon.

Egyszerre mi történt? Azt mondják egy láthatatlan kéz oajat öntött az oltár tüzebe mire rengeteg nagy láng emelkedett s üvöltve a templom mennyezetéig föl és vörösré festé a márványoszlopot.

A fiatal lány alakja olyan lett ebben a fényben, mely őt egészen körülvevő, mint valamely istennő szobra s a fény egyre növekedett úgy hogy már alig bírt kiállani. Végre a mesés fényből enek hallatszott, a oli harfa kisérében, milyent emberi fül még nem hallott s milyen emberi ajkáról még nem szállott el A harfa hurjai napsugarakból voltak azért volt hangja oly hatalmas és átható.

Mgyilis érzé, hogy szívének minden szálát rezgésbe hozza ez az ének, mely egyre közeledett és terjedt, mint a tenger hullámai a part homokján s mely olyannak tetszett mint egy meleg balzsamos lehelet. Egyszerre az ének megtévesztült megjelent előtte az Istenek legszebbike, Phoebus Apollo, fénynek egész pompájában. Az ifju leány felemelt kezekkel akart védekezni, de Istenének tekintete oly áthatóan volt rászögezve, hogy még annyi ereje se maradt, hogy szemét behunyja. Ilyen volt ifjuságának eszményképe s most egyszerre maga előtt látta, de ezerszer szebben mint a hogy ezt álmodta volt. Mintha egy benső hang azt sugta volna neki: «fordítsd el tekintetedet, hunyd be szemedet, mert a boldogság, mely hozzád közeledik, halálod!»

— Szívesen veszem, ha mindjárt halálom is, — sugá szívé s szóltanul Istenének ksrjaiba dől.

Az oltár tüze egyre növekedett és áthatóbb lett, ennek daczára a a leány teljesen megfeledkezett róla. Mgyilis nem látott semmit. Nem látott egyebet, csak Apolló fényét mely elhalványította teljesen oltára tüzet. Apolló gyöngéd szavakat ismételt előtte s többször kimondta nevét, mi oly edesen hangzott, mint a legszebb zene.

Majd lebntá hajfürteit, befonta azokkal karját és vállát, mint valami arany palásttal; és haja olyan fénynyel ragyagott, mint a nap sugara. A templomból kiáradó fény felvezeté a madárkakat, azt hívék, hogy nappal van es a legnagyobb boldogságot kifejező himnuszt zendíték rá. A tenger kíváncsian szaladt meg nézni ezen új és ismeretlen hajnalpirt és nemsokára ugyan abban a titokzatos fényben ragyogott, mint a templom márványfalai s a templomot övező erdő. Az egész természet részt vett ezen a szerelmi éjjen, noha nem volt elég nagy, hogy a boldogság visszhangot találjon benne.

— Hallom, hogy lovaim toborzékolnak! — szólt végre az Isten, — ne sirj lanykám, újból el fogok jönni!

— Elfogsz feledni engem! Hisz kivülem annyi mást látsz!

— Oh nem, el nem feledlek; felkereslek mindig.

dolnak arra, hogy uri ember áll előtük, a kire szép szóval jobban lehet hatni, mint kényszerrel; hány esetet lehetni felhozni példa gyanánt arra, hogy a vizsgán elbukott önkéntes inkább öngyilkos lesz, talán nem csupán azért, mert nem akarja még egy évig tűrni azt az alárendelt, kínos helyzetet, hanem legtöbbször azért is, mert minden anyagi segélyforrása kimerült az első év alatt, mert hivatalból csak egy évi szolgálatra szabadságolták, s annak leteltével mással töltik be azt az állást, melynek elnyeréséért talán évek során át fáradozott.

De eltekintve minden egyébtől csupán azt akarom felemlíteni, a mit annak idején okul hoztak fel a kötelező tiszti vizsga szükségességére s hogy mennyire alaptalan ok volt az!

Azt mondták ugyanis, hogy a hadseregnek szüksége van képzett tartalékos tisztekre, sőt aktív tisztekre is, kik önkéntesi évük lezolgáltá után ténylegesítetik magukat.

Csakugyan úgy volt még a kilencvenes évek elején is, hogy a sikeresen vizsgázott önkéntesek a vizsga utáni karácsonyra kinevezettek tartalékos tiszthelyettesekké, sőt a jobbak hadnagyokká, de rövid idő alatt annyira betelt a tisztek létszáma, hogy ma már különösen a közös hadseregben már az is szerencse, ha egy évvel szolgálatát letelte után tiszthelyettesé lesz az önkéntes és a legjobb esetben is csak a második fegyvergyakorlatra, tehát két év múlva vonulhat be mint tartalékos hadnagy. Mert most már nem úgy van, mint régen, hogy a közös hadseregben szolgált önkéntes, ha a vizsgát letette, addig míg a honvédséghez át nem helyezik, csupán háromszor tartozik fegyvergyakorlatra bevonulni és pedig

hadnagyi ranggal, mihelyt ki tud mutatni 600 forint évi jövedelmet.

Most a sikerrel levizsgázott önkéntest a következő évben őrmesteri, vagy tiszthelyettesi rangban behívják 28 napi fegyvergyakorlatra és ha ezen alkalommal megfelel azou követelményeknek, melyeket különösen a praxisra nézve követelnek tőle, csak két év múlva hívják be újból és addig esetleg hadnaggyá is kinevezik, de ha nem felel meg a követelményeknek, akkor behívják minden évben 28 napi fegyvergyakorlatra őrmesteri, esetleg tiszthelyettesi minőségben, úgy, hogy most már nem ritkaság, hogy a 4—5 évvel ezelőtt sikeresen vizsgázott önkéntes már 3 fegyvergyakorlaton szenvedett át 28 napokat és még mindig csak tiszthelyettes, sőt lehet, hogy ugyanezen rangban még egy néhányszor behívják 28 napi szolgálatra. Mert talán még az önkéntesnek is jobb dolga van igen sokszor, mint a fegyvergyakorlatra bevonuló tartalékos őrmesternek, vagy tiszthelyettesnek.

Vegyük most már azt, hogy ezen 28 nap alatt a tartalékos őrmester, vagy tiszthelyettes napi 35 kr. zsoldot kap s vegyük azt, hogy azért tiszthez méltónak kell élnie, sőt tényleges tisztársai is szívesebben fentartják a barátságot vele a kávéházban és vendéglőben, mint a szolgálat idején, akkor mindjárt kitűnik, hogy eltekintve egyéb kellemetlenségektől, maga az anyagi veszteség is olyan csapás egy-egy szerényebb állású tartalékosra, mit sokszor alig hever ki egyik fegyvergyakorlatról a másikkig.

Elégé kiűnik ezekből, hogy az ok, melyért a törvényt megalkották, már nem forog fenn, hogy azt az ellenszolgáltatást, melyt a tiszti vizsga kötelezővé tételére ígértek, ma már nem

adják meg és annál kevésbé fogják a jövőben megadni.

Minden évben aggódva várjuk a vizsga eredményét és annak következményeit, várjuk, hogy az irtózó körök belátva a törvény szavaival való merev alkalmazkodás végtelenül káros voltát, orvosolják a tarthatatlan állapotokat, és ne legyenek esetleg olyan szomorú következmények okozói, a melyek örökké terhelnék lelkiismeretüket s a melyek könnyen elkerülhetők, csak egy kevés jóakarattal szükségessé hozzák.

A kvótát még sem emeljük.

Debreczen, szept. 30.

Ujra összeült az országgyűlés. Amikor a képviselők nyári szünetre mentek hosszú obstrukció után, a magyar politikai élet sivar volt, rideg és kellemetlen, a jövőre nézve semmi jóval nem biztató. Most friss hangulat, jólérzés vett erőt a kedélyeken, mindenki rózsás színben látja a helyzetet, II. Vilmos császár csodat művel Magyarországon. I. Ferencz József királyi ajándéka gyönyörűséget szerzett mindnyájunknak. A román királyi pár látogatása az ünnepi hangulatot csak fokozta.

Jó az ünnepi hangulat, a gondtalan élet, a rózsapiros derű az arczon. Szép dolog, mikor a szem örömsugártól megragogy s a kebel lelkesedéstől hevesebben dobog. De hát a hangulat muló valami, az érzések sem örökké tartanak, az élet realis s megköveteli a maga prózai szükségleteit.

Nem az örömt akarjuk rontani, Dehogy is szeretnők lankasztani a lelkesedés lángját! Csakis, mint a közvélemény meg-megdobbanó lelkiismerete, tünődünk a lelkek felett s a hangulatok felületéről a dolgok logikájának mélységére is pillantunk.

Ime, Ausztriában minden fejtegetjére van állítva. A bécsi Reichsrath nem tud működni, nemzetiségek és németek halálos gyűlössel állanak szemben egymással, az ülésteremben valóságos farkasüvölést visznek végbe a képviselő urak, az elnököt nem engedik szóhoz jutni, legyalázzák, kigunyolják a miniszterelnököt, parbjába hajszolják és meglovik; a ka-

— Annyi szép és nála annál szebb nő van a világon.

— Azt hiszed? Nezd meg magad és győződj meg!

S most Apolló kezével végigsimítja a márványfalat, mely azonnal tükörre vált s Mgyilis Istenének oldalán szépnék és ragyogónak látta magát, mint amaz, de aztán jédten rejte el fejét Istenének keblére, hisz ő most látta először hasonlíthatatlan szépségét egész valóságában.

Valahányszor Mgyilisen volt a sor az oltár tüzet őrizni, Istene mindig eljött.

— Enekelj nekem! — szolt egy napon a leánykához és egy hárfát adott at.

— Fájdalom nem tudok at.

— Te nem tudsz enekelni! Nézz a szemembe, aztán próbáld meg!

És Mgyilis elkezdett enekelni, előbb csak próbálgatta egész szerényen, mint egy madárliok, mely először akar enekelni, majd oly fényes dicsőimuszot hallatott, hogy Apolló mosolyogva mondá:

— Ismételd!

S aztán csókot lehelt e páratlan ajkakra melyek alól gyöngyfogak ragyogtak elő. Ezen csók által Mgyilis ajkai hajnalpirohoz hasonlóvá lettek, szemei pedig, melyekbe egészen belemerült az Isten, olyanok voltak, mint két csillag az égen. Kecses természetű, mintha egyszerre nagyobb lett volna, lépése pedig oly könnyed volt, hogy a földet nem látszott érinteni. Az egész világ bámulta a leány szépségét s több ifjut örüdté tett az a gondolat, hogy ez a mennyei lény, ki papnő, le kell hogy mondjon a szerelem édes gyönyöreiről.

Egy más éjszaka Apolló táncolni tanítá. Ő maga énekelt és zenélt s Mgyilis faradhatatlanul, könnyeden, mint a falevel a szélben, lejte a táncot a templom kövezetén. Viaszról alakokat készíteni is megtanítá. Meghívá a Hórákat és Gracziákat is s aztán ő maga megpuhítá a viaszt lehellestének melegével és kezevel, majd megmutatta, hogy miként kell viaszból alakokat előállítani. Mgyilis megtanulta, de soha más alakot nem akart utánozni, mint Apollót.

Virágokat himezni is Apolló tanítá meg Mgyilist, a legesodálatraméltóbb szövekre, mit mindig ő hozott a leánynak.

— Nezd, — mondá egy napon a leánynak — a mikor én ratekintek egy retre, ezt azonnal a legszebb virágok borítják. Te ugyan azt fogod tenni rózsás újjáddal, utánozod az én elő virágaimat.

Társnői eleinte bámulták, de majd irigyelni kezdtek, mert remek munkájának híre messze földre elterjedt.

Mgyilis fáradságot sohse érzett. Istene aki sohse alszik, elvette álmát s helyebe erővel és egészséggel halmozta el.

Egy éjjel Artemisnek az a gondolata támadt, hogy abba az erdőbe megy vadászni, mely a templomot övezi. Látva ama ragyogó fényt, mely a templomból kisugárzott, kíváncsian közeledett és jédten látta Isteni fivérét egy h a l a n d ó l e á n y a l szeretkezőni, még pedig olyannal, a ki egész életére arra volt hivatva, hogy a szerelemnek ellentálljon. Rettenetes bosszútervet forralt a leány ellen. Ha kioltja az oltár tüzet, a leány el lesz temetve élve, ha alkalmat ad az

embereknek meglátni azt, mi itt történik, a lány nyilvánosan meg lesz korbácsolva, de viszont fivérét is kiteszi annak, hogy emberi alakban meglássák, holott halandónak őt csak az egen tündökölve szabad látni. Vegre még egy más gondolata támadt: átkelt a tengeren könnyed léptekkel, hosszú fénysugarakat hagyva maga után egész utján. Aztán bevarta az időt, míg ismét Mgyilis örködött az oltár tüze mellett. Ekkor belepett hozzá s egy rettenetes tekintettel megsemmisíté, aztán rákiáltott:

— Veged van, Istened ide többé be nem fog jönni, mert én őrzöm a küszöbét és téged a kétségbeesés és sötétség örvényébe taszítalak. Nem leszel többé képes ez oltár tüzet fenntartani és Istened se jön azt feléleszteni. Pusztulj a föld színéről, mert Phoebust mered szeretni!

Mgyilis halványabb lett, mint Artemis, fénysugarái, melyek a templom egész kövezetén terjeszték fehérés fényüket s nem bírt egyetlen szót se szólani. Látta Istent közeliedni, látta miként vált rózsaszínűvé a tenxer leplei alatt, de fájdalommal azt kellett látnia, hogy Istene nem térhet be hozzá, hogy ismét eltávozik, mert ama fenyegető alak egy percze sem hagyja el a templom bejáratát. Az oltár tüze még csak nagyon gyöngy fényt árasztott. Mgyilis számba se vette. Reggel felé kiadul egészen s az emberek nagy ijedségére a nap reggel felé többé nem kelt fel; Artemis haragjába sötétségbe temette az egész világot. Mgyilis észrevette a sötétséget, mely odakünn uralkodott s azt hívé, hogy Apolló más utakon jár, hogy más leányt boldogít.

ősz ez, a vegnek kezdete. És nevezetes dolog, talán a helyzet kulcsát megadó, hogy a legveszedelmesebb és a leglármásabb ellenzék odaát éppen az, amely nem titkolja rokonszenvét a nagy német birodalom iránt.

Csak hogy persze ez a rokonszenv nem az osztrák-magyar monarchia szövetséges államát illeti, sőt inkább faji érzés, a németek vonzódása a németekhez, a nemzetiség ragaszkodása a nemzethez és vagyis, hogy a politikai nemzeti egységbe beolvadhassék. Minden cseh szeparatistikus törekvésénél bomlasztóbb hatású a Németországhoz szító eme osztrák párt törekvése.

Már most, hogyan csinálódik meg majd a gazdasági kiegyezés, a kvóta? A jelen ünnepi hangulathoz is fel kell vetnünk a kérdést mert a magyar képviselőház összeülvén, az érzéseken felül a komoly politikával is kell foglalkoznia. És itt nyomban kell egy megjegyzést tennünk. Az ország örömet magasabb kvótával meg nem fizetheti. A német császár beszéde, a magyar király ajándéka nem lehet áru, melyet mi a magasabb kvótával fizetünk meg.

Ami a német császár mondott, az szívből jött és szívhez szólott. Egy nagy állam fő uralkodója megtalálta azt az utat a mi ezeréves nemzetünk szívéhez. Nagy cselekedet volt ez tole, annál többre becsülendő, mert eddig nem akartak észrevenni minke, kicsinyeltek, lenéztek félreismertek. Most a hatalmas császár elismerését követi az egész művelt világ feismerése. Rank akadnak észrevesznek, megtalálják.

Ha ez az eredmény emeli is önértékünket, másrészt bántó voltaképpen, hogy egy császári szónak kellett jönnie, hogy ezeréves nemzetünk számára az európai országok között az őt megillető hely kijelöltessek.

De ime, a király is észrevette nemzeti érzéseinket. A német császár után a magyar király hódolt nekünk.

Boldogok voltunk, boldogak vagyunk, hogy így vagyunk, hogy így történt, de mind-ezeknek közetkezőképpen a kvóta mellett a nyos megállapítását és a gazdasági kiegyezés előnyös mőg kötését szeretnők látni. Mert az már megis furcsa volna, hogy a mikor megérődött nemzeti önértékünk a kkor gyávan engedjük a zülésnek.

Egyszerre jöttek v tte észre, hogy oltáron a tűz kialudt: lélegzetével próbálta újból felgyújtani, de hiába. Csak a tűz hamvai hullottak lábaihoz. Ravetette magát az oltarra s ölével akarta felgyújtani, mert szíve hevét elégségesnek érzi a legnagyobb tűz felelesztésére, de épp akkor lépett be Artemis s nyilával oda-zögte őt az oltárhoz. Lassu csöpp-kben folyt vére alá, mire Mgyilis oly fehérré vált, mint a templomban levő székrok.

— Nézd a kedvesedet! — kiáltá Artemis nevetve s arczáról letépé fatylát.

— Így bánok én ama szűzekkel, kik ölelni mernek.

Erre Phoebus megjelent a templomban s ratteneles kiáltást hallatott, midőn Mgyilis az oltárhoz szögezve megpillantá: Mgyilis ajkán gyöngye mosoly vonult végig s haldokolva meg egyszer Istenre tekintett. Apolló kirántá a nyilat a hadokló testéből, de már az utolsó csöpp vér is elfolyt, majd magához ölelte és ölelésének hevével próbálta felelesztetni; de érintésével megsemmisült egészen. Aztán nővéret megátkozva, kiszaladt a templomból, egy felhő mögé rejtözött s rettenetes égháborút árasztott a világra, míg Artemis kárörömmel nevetett fivére kétségbeesésén.

Mire végre a Vesta templomához közelni lehetett, a tűz ki volt aludva, a papnő eltűnt, de az oltáron egy csoda évkő volt látható, fehér, mint egy szűz fatyla, kékes, mint a holdvilág, zöld, mint a tenger és az aljából hajnalpirhoz hasonló fény sugárzott ki. Az opál. Ez volt Phoebus utolsó csókja.

in d'Guil A us z t r i a tulköveteléseinek. Mi erősek vagyunk, ők gyöngék; mi ismerünk pártkülömböset, de nem ismerünk állameszmét is; ők az állameszmét is pártzeművegen nézik: mienk a jövő, Ausztria a múlté leg-föllebb a jel né.

Politikánk iránya tehát világos és egyenes. Ki kell tartanunk álláspontunk mellett és visszautasítani a kvótaarány minden legkisebb fölemelését és megcsinálni az önnálló vámté- rületet.

A román király Budapesten.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, szept. 29.

Látogatások.

A román királyi pár királyunk és Ottó főherceg kíséretében delelőtt az Esterházy-képtárat látogatta meg. Fel 1 órakor a Károly kaszáryába ment Károly király, hol L o b k o v i z herceg és W i s c h i n k a ezredes fogadták a román királyt ezredének a 6-ik ezrednek teljes tiszt karával együtt. Az ebéd alatt az ezred zenekara játszott, ebéd közben Károly király kétszer is mondott, felköszöntőt az első ő Felségére:

Uraim!

Mint katona és a 6 ik gyalogezred tulajdonosa mindenkor örömmel gondolok egy olyan uralkodóra és diesteljes uralkodóra, kinek szíve népeiért és hadseregéért atyai atyai érzelmeivel dobog. Első poharam a császár és király ő felsége, legfelsőbb hadurunk egészségére ürítem.

Éljen, éljen, éljen!

A felséges királyi pár ezután az ujjországházban és a Park-klubban tett látogatást. A parkklubban a román király J ó k a i felől kérdézősködött, sajnálkozását fejezvéni ki: hogy J ó k a i t a mestert személyesen nem ismerheti...

Udvari ebéd.

D. u. 6 ó. 87 teritékü udvari ebéd volt a királyi vár nagy szertartási termébea, a melyen királyunk ő felségén kívül résztvettek: A román király és királyné ő felségeik, Boris orosz nagyherceg, Otto, József főhercegek, Mária Jozefa és Klótild főnök, Vaszary h. primás és Schauh bibornok, Ghyka román követ, Demetresco őrnagy román katonai attaché. Mavrodi köv. tanácsos, Goluchowsky külügy. és neje, Bánffy miniszterelnök, Fejérváry, Josipovich, Erdély, Lukács, Perczel, Wlasiess, Dániel báró és Darányi miniszterek, valamint Jósika miniszter nejevel, Mano ezredes és Gracovski őrnagy szárnysegédek, Mavrogheny főudvarmesternő, Zoé Bongesco udvarhölgy, Mathes lovag altábornagy, Leclair őrnagy, Szapary L. g. es. és kir. kamarás, Belaiff kapitány, Montenuovo hg. főudvarmester, Montenuovo főudvarmesternő, Pallavicini őrgrofnő udvarhölgy, Jankovich főhadnagy, József főh. szolgálattelvő kamarása, Szirmay grófnő udvarhölgy, Bals bpesti főkonsul és neje, Margaritescó alconsul és neje, Zichy Ferencz gr. főtárnokmester, Széchenyi főlovgsz mester, Andrássy Aladár gr. főkamarmester és neje, Bánffy György g. főajtónálló mester, Radvanszky Béla báró koronaőr, Toth Vilmos a főrendiház elnöke, Szilágyi képviselőházi elnök, Wekerle a közigb. elnöke, Szabó Miklós a kir. curia elnöke, Rakovszky az állami számvevőségek elnöke, Márkus polgármester, Rudnay főkapitány, Kemény Kálmán báró v. b. t. és neje, Batthyány Lajos gróf és neje, Wenckheim Frigyes gróf és neje, Berchtold Richárd gr. és neje, Beck tábornagy a vezérkar fő- nőke, Achrenthal követ, Lobkovitz hadtestp., Forinyák lovassági tabornok, Rohonczy, B a s e - hek, Parmann, Bernolík Czibulka, Drumann és Klobucsár altábornagyok, Winhinka ezredes, Winter alezredes, Rovensky alezredes, Galuszka és Niksio őrnagyok, Lichtenstein hg. fudvarm. Apponyi magyarországi udvarnagy, Paar gr. lovassági tabornok és Bolfras altábornagy főhadsegédek, Kinsky I. lovasszm. Alberti gróf

szolgálattelvő szárnysegéd és König dr. udv. tanácsos.

Ezenkívül jöteritékü m a r s a l t á b l a volt.

Az udvari ebéd felköszöntők is hangzoltak még pedig f r a n c z i a n y e l - v e n:

Ó cs. és apostoli kir. Felsége a következőképen köszöntötte fel f e l s é g e s v e n - dégeit:

»Eltelve ama ép olyan fényes, mint meleg fogadtatás emlékeitől, a melyben Felséged r o m á n i a i t a r t ó z k o d á s o m a l a t t részesíteni kegyes volt, boldognak érzem magamat, hogy jelenleg alkalmam nyílik Felségednek ezért újra mély és legőszintébb hálámát kifejezni.

Élénk megelégedésemre, szolgál Felségedet, úgy mint ő Felségét a királynét ma Köz- tünk üdvözölhetni és különösen meghatva Felségednek azon szüntelen törekvésétől hogy a népeink közt fennálló kitűnő vi- szonynak megadja az allandó és szoros ha- rátság jellegét, kérem Felségedet, legyen meggyőződve arról, hogy én a Magam ré- széről is mindig azon leszek, hogy Felséged ezen törekvését leghatározottabban támo- gassam.

Is'en tartsa meg hosszú évekre Romá- niának azon uralkodót, a kinek magas böl- csessége azon szép országot a rend és a béke egyik alkotó elemévé tette Euópiában. És midőn ezen oly szerencsés állapot fenn- maradása és megerősödése iránt a leghőbb óhajokat táplálom, poharamat felséges ven- dégeim, Románia királya királynéja ő Fel- ségeik egészségére ürítem.

A zenekar erre a román Hymnuszt ját- szotta.

K á r o l y román király válaszólván, hálóját fejezte ki királyunk hízegő szavaiért, melyek büszkeséggel töltötték el. Királyunk látogatása hatalmasan megerősítette a két ál- lam közötti baráti viszonyt, minek bizonyosága az a gyönyörű fogadtatás, melyben a magyar főváros részesítette: Éltette a királyi párt.

Elutazás.

A román királyi pár elutazásakor a ki- rályi palotától a pályaudvarig rengeteg nép tüntetett és éljenzett viharosan. A világos göm- bök napali fényvel ragyogtak, mint tündér világ olyan volt a főváros.

Erzsébet román királyné most is ehá- ritotta öreg királyunk kezecskéjét, kétszer meg csókolván királyunk arczát. A királyok is összecsókolódtak s rendkívül szívélyesen bu- esztak el. A budai várba visszakocsizó ki- rályunk mellett újból nagy lelkesedéssel tü- netett a közönség.

TARKA-ÉLET

Tinódyhoz.

Lantos Sebestyén. gratulálok...

Azaz, hogy ezt még sem teszem, Magam kárán csak nem örülök, Amíg helyén van az eszem. A nevetem bitorlód egykor, Mig zenge kronikás dalod. Most emléket nyersz a királytól S így szobromat bitorlod.

II.

Lantos Sebestyén, a királynak Erős jobb karja fölmagasztal: Lesz szobrod és megnő eképen Az alakod majd pár arasszal. Megpenditem majd én is, én is Lantom, midőn kondul az óra: Királyi kez csak fölmagasztal Tan engem is? Csak hogy bitóra.

Sebestyén diák.

Szinészeinkről.

A nyiregyházi czukortorta formájú szinibazikóba már nagyon is belefujnak az őszi szelek. Borsod a sugó váltig szorongatja magához az egész északnyugoti Magyarországon jól ismert zöld-havelock-köpenykéjét az őszi zefirtől csak nem nyughatik még a sugólyukban sem, mert a hűvös szél egyre csak azt fűtyöli a fűleibe:

— Hess fecske, fecske, te zöld lebernyikés fecske! — induljatok már Debreczen felé!

És pénteken már haza is érkezik a trupp. A primadonnák és egyéb más mamadonnák tenger rém sok eskatullyakkal, hervadt bokretakkal, a borotvált arcu ferfiu nép pedig kisebb és nagyobb kalberü butykosokkal a köpenyek és überczihák öblös zsebeiben...

Olyknak — hölgyeket értek — egy ránczozal több lesz arcán, de más fésűbimbók meg, mint a kis Halmi Margareta, még üdében, virulóbban térnek vissza. Ugy lehet, hogy a Trilby fényes sikerei, hogy a színpadon harisnya nélkül kell sétálnia, égetik, piritják a legszőkebb naivát.

Harmatos buzavirágkék szemű Serfőzy Zsanának is, mondják, használt a szigeti kirándulás s hogy még a járó levéleket is hozott onnét a szigeti jogászoktól a debreczeni jogász testvérekhez, mely levélben egyebek közt állítógaz is meg volna írva, — hogy: „nincsen párja a Serfőzy Zsanának... Csakugyan nem volna! Pedig igazán kár, ilyen szerelmes kék szemeknek egyedül, magányban hervadozni... — Boldog Zsané kisasszony, sohajt erre egyet irigyen a Szvetic-s-beli felsőbb leányka, nekem egy jogász is elég volna, nekem egész kollegiuma van... — F. Kállay Lulu is felpirulva, felüdvülve, mint egy tündérszép asszony tér haza a szigeti virágosókból, csak hogy a kedves, bájos Lulu-nak vagyon már társaszerkesztője... — Szaabó Irma, a kis okos, a szerelem terhes nyomása alól felszabadulva, az idén alighanem több s kedvesebb sikereket fog elérni, mint tavaly, mikor még az volt a nő-tája:

Minek is van György,
S a szívben szerelem?...

Juhász Ilonkát, az első énekesnőt, még nem ösmerjük, de azután a sok nyájas dicséret után, mit felőle hallottunk, biztosra vesszük, hogy lesz neki is nyája, sőt esetleg — szamarai is... — Znojemszkiné, Békés-sy né, Ungváriné, Bartháné, másként szépek is neveztetve, — Cserey Ágnes, a bajor Adèle de Gunda, most hir szerint mindig együtt settegnék — sutognak... — Bébé ruha készül... terjeszti pletyka szájával a javíthatatlan Rubos, de vajon kinek, vajon kinek?... No idője mullán majd kitadódik az is... — Amint különben szombaton már meg is láthatjuk teljesen jól vannak a társulat többi tagjai is. A bubánatba merült Békésy meg mindig torozik, — bakatorozik, bulló Szikla Miklós a világ, de különösen a mai barátok csécsapságán elmekedik, bonnyivánt Tanay kurizal, lengyel Znojemszky kicsinyt povédál, az öreg Szaty meg még egy spricczert ker, Rubos pedig olyan új modi nyakkendő gondolkodik, melyből mellény, télirokk s czilinder is kitélik egy személyben. Barthá Pista a nyáron átél malhőrczeit osztályozza s így tovább a szórakozott Vidor Dezső, a ki tekintettel az elmúlt hósasona napra — még alighanem mindig templomi melódiákat fog dudolni, annyival is inkább, mert az első, bemutató előadás is szombatra, tehát sábeszina praesik...

Paulus.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól, —

— Második nap —

Debreczen, szept. 30.

A mai napra már üres terem varta a főispán s táborkorát annyira hogy összeviessza 36 ember kezdte meg a közgyűlést.

Elnökül főispán a közgyűlést megnyitván Vcseny Imre tanácsnok előadó felolvasta a Hortobágy kihasználását célzó javaslatát.

Juhász Ignác a javaslatot elfogadja de elégtelennek tartja, és azt az összes városi ingatlan vagyona kiterjesztési kívánja nevezetesen a farmrendszer behozatalát tartja szükségesnek s erre indítványt is tesz, és pedig külön bizottság vagy a hortobágyi bizottságnak e tekintetben leendő megbízása utján. Ha ez utóbbi fogadtatnék el, akkor a javasolt hortobágyi bizottságot 25 tagra kéri kiegészíteni s ugyanezt a bizottságot az összes városi vagyon intenzív kihasználását célzó javaslat tételére kéri utasítani.

Abraham László ügyész a berletek nagyságát a viszonyoktól tenné függővé s meg kell gondolni, hogy a kisebb berletek sokkal nagyobb befektetést igényelnek, a farmrendszer pedig a községi vagyon kezelésében szerinte egyáltalán nem alkalmazható ami az összes vagyon intenzív kihasználását illeti, arra nézve a tanácsot kéri megbízatni.

Fejér Ferencz Abrahamnak felelve hangsúlyozza, hogy igenis a kisebb terjedelmű berletek rendszere a czélszerűbb.

Bakonyi Samu legelőszőr is üdvözi a tanács javaslatát, mert igenis a törvény szövege értelmzése is annak elfogadását rendeli, mivel pótdó csak akkor vehető ki, ha a költségeket a törzsvagyon nem fedezi, azt pedig a Hortobágy maga bizonyítja hogy így áll, mert hiszen a Hortobágy pusztá Debreczen város vagyonteltárában bennfoglalatik s ez ellen senki szót nem emelt. Ennyit az indítványról a törvény szempontjából. Ami a farm rendszert illeti azt a legmelegebben pártolja mert Abraham felfogásának egy a törvény mint az erkölcsi kötelezettség ellentmond, mert a gazdasági helyzetben való javítás nemcsak az állam kötelezettsége, s meg kell gondolnunk, hogy itt a szomszédokban felvetette immár fejét az agrár szocializmus, ennek közös akaratát kell elejét venniük. A legmelegebben ajánlja a tanács javaslatát elfogadásra.

Kertész János úgy van meggyőződve, hogy a Hortobágy felosztása a városi polgárság jégényedésével s ekként a város kárával járna.

Abraham László felre értett szavait igazítja helyre.

Simonyi Imre polgármester ellene nyilatkozik a Juhász Ignác indítványának, Bakonyi Samunak azt feleli, hogy Debreczen Szegeddel nem lehet összehasonlítani, mert ott a városi vagyonhoz a közönségnek semmi köze, az ellen a vád ellen, hogy a városi hatóság lanyhán kezelte a polgárság érdekét s a város vagyonát, erélyesen tiltakozik, mert a városnak az állami hivatalok sok hasznos hajtának.

Juhász Ignác polgármesternek feleli, hogy itt senki sem rektimált, pedig lehetne rá neki is sok oka, mert bizonyos hogy a városi gazdasági rendszer nem a mai világba való. De hagyjuk ezt. Ráter indítványára, melyhez előzőleg a főügyész is hozzájárult, mert a városi vagyon megvizsgálását ő is szükségesnek látta. Ajánlja elfogadását.

Bakonyi Samu Kertész Jánosnak felel, hangsúlyozza, hogy meg van arról győződve, hogy Kertész felszólalásában osztály érdek nem vezetett: de akkor a város vagyona ből a polgárság egy részének sem lehet dividendát adni. A polgármesternek azt feleli, hogy elismeri a város hatóságának a város emel-ére szolgáló törekvéseit s ebben a polgármester érdemeit: de részt kell adnunk ebben a haladásban a korszellemnek is s éppen ennek kivételéhez volna szükséges a pótdó de nem a rendes szükségletek fedezésére, mert

hiszen Debreczen előtt mindig ott kell lebegnie az egyetem eszméjének Ő tehát éppen azért, hogy az osztályérdek istápolásának még látszata is kerültesék, ajánlja az indítvány elfogadását.

A tanács indítványát a közgyűlés felajánlással egyhangúlag elfogadta. Juhász Ignác indítványát teszi most fel szavazásra az elnök; eredménye az, hogy mellette felállt 15 biz. tag és 3 tisztviselő ellene 20 tisztviselő és 5 biz. tag. Így persze megbukott.

A hivatalos órák megváltoztatásának kérdését kiadták a tanácsnak saját hstáskörében leendő intézkedés végett.

A koronázási jubileumi alapítványra vonatkozó tanács javaslatát Bakonyi Samu ismételve indítványát Debreczen város történeti becsü okleveleinek kiadása tárgyában A polgármester ugyan mindenáron vissza akarta tartani a 300 forintot a népkönyvtárak részére s mindenáron azt akarta a Bakonyi beszédebe belemagyarázni, hogy a történet megírását rátkülni senkire sem lehet, pedig csak az oklevelekről volt szó, Végre is kiadták a tanácsnak, hogy az ügyet az alapító oklevéllel felszerelve novemberben terjessze be.

Az alapítványi pénztárak egyesítésénél a Meszner alapra vonatkozó javaslatot Bérger Jenő és Szántó Győző, valamint elnök főszámvéve és főügyész felszólalása után kiadták a tanácsnak véleményezés végett.

A gyűlés többi tárgyait a tanács javaslatok értelmében intézték el.

Ujdonságok.

OKTÓBER 6.

A vértanuk napját mához egy hétre gyászünneppélyül üli meg Magyarország hazafias népe. Megünnepli ezt a város közönsége is, mely ünnepre vonatkozólag a 48-as honvédegyelet a következő felhívást bocsátotta ki:

Az 1848—49. honvédek egylete az Aradon 1849. évi okt. hó 6-ik napján kivégzett tizenhárom vértanu emlékére kegyeletes gyászünnepepélyt tart.

Ezen gyászünnepepély f. é. okt. 6 án, szerdán reggeli 9 órakor a ref. új templomban alkalmi imával, 10 órakor pedig a r. kath. templomban gyászmisével, a dalárda közreműködése mellett fog megtartani.

A magyar szabadságharcz dicső mártýjai emlékének szentelt ezen gyászünnepepélyre azon reménnyel hívjuk a tisztelt közönséget: hogy ebben minden hazafias érzelmű honpolgár és honleány részt veend.

Kelt 1848—49. honv. egylet 1897. aug. 29-én tartott közgyűléséből.

Sassy István   Szobránczy Samu
honvédegy. elnök.   honvédegy. jegyző.

Szükségesnek tartjuk ugyanis megjegyezni, hogy ezt a meghívást a borsodvármegyei 1848—49. honvédegyelet bocsátotta ki, mi csupán az elnökök nevéin kívül, a borsodiakra s a hazafias Miskolcra emlékeztető neveket hagytuk ki Csak szép dolog is ez a hazafiaság, Miskolcz a mártýrokat ünnepli, mi meg Banffy Dódnak hódolunk kötelez tiszteltetl. Hejh Damjanich, Vécsey, meg te is Nagy Sándor a kollegiumi nemes tanuló ifjuság nem fog azért ti rolatok sem megfelekedni.

* Városi közigazgatási bizottsági ülés. Október hó 5-én d. u. 3 órakor a városi közigazgatási bizottsági ülést tart.

* Új tisztí orvosok. A főispán a közegezési bizottság javaslata értelmében a dr. Kenéz Gyula lemondásával megüresedett II. kerületi orvossa dr. Szentpály Benőt nevezte ki és az így megüresedett IV. kerületi orvosi állásra dr. Balckányi Emil eddigi helyettes ker. orvost nevezte ki.

* Ujházi Károly meghalt. Részvétellel értesülünk a gyászírról, hogy Ujházy Károly a III. ker. orvossa, 25 év óta Debreczen sz. kir város tisztí orvosa ma hajná 3 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Az elterjedő gyászír az egész városban általános részvételt kelt, s mindenki a ki csak ósmerte

az öreg urat részt vesz a gyászoló családot ért veszteségben. A gyászoló család fajtalmi-
nak enyhítésére legyen gyógyító vigasz a
mindenütt megnyilatkozó őszinte igaz részvét.
Dr. Ujházy még 1842-ben jött Debreczenbe
mint az akkor idehelyezett Uhlanus ezred
ezredorvosa s annyira megkedvelte vá-
rosunkat, hogy mint civil ember is itt tele-
pedtet le családjával. Az elhunyt öreg ur Pcs-
ten születet. Tanulmányait is Pesten nyerte és
orvosi oklevélét is ott szerzte. Egyik fia
Ujházy Ede a nemzeti színház tagja s
országos hírv. művész. Ujházy Zoltán a ne-
gy igen lelkiismeretes orvost vesztettünk el.
Mindaddig míg a kór ágyhoz nem kötötte az
utolsó pillanatig csak hivatásának élt s bete-
geit ritka emberszeretettel orvosolta s mindezt
a szigorú leple alatt. Az öreg ur visszavo-
nult csendes életet folytatott az utóbbi időben
csak a legközelebbival érintkezett s ritkán
beszél a múltóról a szép időről midőn
az Uhlanus ezrednek ő volt a legjobb lovasa.
Ez most hosszas szenvedés után elhunyt 54
éves orvosi működése után. És áldados műkö-
déséért legyen enyhítést, és a meggyógyultak
ezreinek áldása kíséree utólag az öreg
orvost. Az elhunyt családja a következő
gyászjelentést adta ki. Mély fájdalommal és
megtört szívvel tudjuk a felejtethetetlen jó
apát, nagyapát és szépapát Ujházy Károly
Debreczen szab. kir. város III. kerületi
orvosának folyó évi szeptember hó 30-án
reggeli 2 órakor munkás életének 81-ik
faradhatatlan orvosi gyakorlata 54-ik évében
hosszas szenvedés után bekövetkezett csendes
elhunytát. Kedves halottunk földi részei októ-
ber hó 1-én délut. 3³⁰ órakor fognak az új
ref. egyház szertartása szerint, Teleky-utca
2166 számú házuknál tartandó ima után a
Kossuth utcai temetőbe örök nyugalomra
helyeztetni. Mély végtisztségétélre rokona-
inkat, az elhunytak pályatársait és ismerő-
seinket bánatos szívvel meghívjuk. Delt De-
breuzenben 1897. szept. hó 30-án. Ánatos
gyermek: Ujházy Ede nevével Székely
Kornéliával; Ujházy Sándor nevével Áron
Victoriával és gyermekeivel; Ujházy Mária
leányával Margittal; Medveczky Lilié. A dolt
legyen emlékezete!

* Honvéd önkéntesek vizsgálja. A bu-
dapesti honvéd gyalogezred önkéntesi isko-
lájában most folynak a tisztviselők vizsgálatok.
Az elméleti vizsgálatokat befejezték s most még
csak a gyakorlati vizsga van hátra. Az ered-
mény a hgdgyakorlatokon nyert legfelsőbb di-
cséret hatása következtében: — igen
kedves és hatványozott önkéntes tiszt
rangot fog nyerni s valószínűleg nem lesz egy-
sem, a kit utószolgálat teljesítésére kötelezné-
nek. Vizsgáló önkéntesek között vannak deb-
reczeniek is. mivel a debreczeni 20 honvéd
önkéntesek közül egy felerész n szegedi hon-
véd önkéntesi vizsgázik.

*** A megyei közigazgatási bizottság
ülése.** Október hó 11-én délut. 9 órakor a
megyei közigazgatási bizottsági ülést tart.

*** A réz aranygyűrű vagy a poruljárt
szédelő.** Sipos Imre gazda ember 26-án este
a vonathoz igyekezett, — hogy Karczagra
utazhasson, utközben hozzá csatlakozott Bónis
Imre kefégyári munkás is. A mint a kisvárad
utczán haladnak, egy lámpa mellett örömben
nagyot kiáltva, látszólag a földről kapott fel
Bónis egy kis csomagot. — Rá volt írve a
csomagra, hogy Nagy Imrénének szőlő s tartalma
egy aranygyűrű, értéke 14 frt. Bónis mindjárt
kérte társát, hogy a gyűrű feleértékét fizesse
meg s akkor a gyűrű az övé lehet. Sipos
nem volt erre hajlandó, hanem igenis mint
beesületes megtaláláshoz illik, a rendőrségre
akarta vinni a gyűrűt s Bónis ellenkezése
daczára a vasúti rendőrségnél át is adta azt,
ott Bónis urat is ellopták, mert a gyűrű
közönséges réz s az egész művelet egy sikerült
szédelgés volt, melynek nem sikerülte csak Sipos
becsületességén szenvedett hajótörést.

* A sveticus intézet mérnöki szemléje.
Tegnap délután 4 órakor tartott meg a sveticus
intézet mérnök rendőri szemléje. Jelen
voltak a város részéről: S t a h l Géza fő-
mérnök, S e s t a u b e r mérnök, Ill-ik

kerületi kapitányság részéről M a r g i t a y
rendőr kapitány a Sveticus intézet képviselő-
ben W o l a f f k a Nándor püspök. A bi-
zottság a modern igényeknek megfelelő tágas
intézetnek megszámolása után, az intézetet
mint teljesen megfelelőt a nyilvános haszná-
latra, engedélyezte.

* Az utolsó húzás. A lutri néni aligha
megnem kormásitják ma a rántást, mert bár-
mily keserves is elgondolni ma van N a g y
S z e b e n b e u a z utolsó húzás, a viz-
szavonhatatlanul utolsó húzás. A kis
lutri rajongói bizonyára könyeket hallajtanak
az utálatos Molveh sírjára és sokáig kesereg-
nek, sorvadoznak utána, mint a palinkaívó,
mikor a palinka ivástól lefictetik. Pedig sőt,
kegyetlen vétkek árnya tapad emlékéhez s
tébolydákba, öngyilkosok sírjaiból száll az
áldozatok sohaja felé. A józanok örülnek is
elmulasán, a lutri mamák pedig majd csak
keresnek maguknak valami más szórakozta-
tást, például a spiritiszta ülésekben.

* Katonai felülvizsgálat. Október hó
11 és 12-én katonai felülvizsgálat lesz a me-
lyen a polgári hatóság képviselőjében gróf
D é g e n f e l d József főispán lesz jelen.

*** Ahol legnagyobb a szükség ott
közel a segély.** A szegény benán, beteg
fekvő S z a b ó 7 tagból álló családja a
hálától sirva köszöni a könyörüleles szívek
azon jótéteményét, melyben őket szűköskö-
résztesítik. Jótéteményeik j u t a l m a t a j ó
cselekedetben u g y i s m e g l e l i k
azok kik segítik a szükségben levőket. További
könyörödományokat az ehez család részére
szívesen átvesz az I. ker. kapitányság.

* Felvétel a Ludovika akadémiába. A
Ludovikán a napokban voltak a felvételi viz-
sgálatok. A város aítal évente ajánlott helyre
J a n k o v i c h Sándor vasúti hivatalnok fia
S á n d o r vétetett fel, ki a helybeli ev.
ref. főgymnasium 6-ik osztályát végezte.

* Az ev. ref. iskolaszék üléséből.
Tegnap d. u. 3 órakor tartotta üését az eve
ref. iskolaszék az egyháztanács termében. Jelen
voltak: Nagyt. M i t r o v i c s Gyula elnöklet
alatt, az iskolaszék tagjai elintézték a cs-
utczai külvárosi iskola baját, hol a negyedik osztály
140 tanulója helyiség és tanító nélkül ma-
radt, egyrészt a pacsirta-utczai régi tanterembe,
másik felét a B a r c s a y házban akarják
elhelyezni, s ehhez két ideiglenes tanító javas-
sol alkalmazni az iskolaszék. Ezen kérdé-
be jött a várostól egy beleegyező átirat, amely
arról is értesítette az iskolaszék, hogy az
átalakítási intézkedések is meg vannak téve.
— Az árok utza leányiskolánál is oly nagy a
létszám, hogy egy pótoszlály felállítást és egy
ideiglenes tanító alkalmazása szükséges. Dr.
B á t o r y Sándorné cser-utczai tanító áll-
záról lemondott, az iskolaszék pályázat hirde-
lését javasolja. addig ideiglenesen betölti az
állást. A tanítóesület bejelentette ezután a
megtörtént tisztujtása, s a tanító testület
elnökévé S á f a r László választott meg.
Ezután a tanfelügyelő bucsúirta olvastatott fel.
Az iskolaszék javasolja, hogy N a g y Imre
tanító bizessék meg ez évre is a kezűgyesítő
oktatás vezetésével. Azután a tanítótestület
költségvetését fogadták el.

* Tanítók bucsúzása. A helybeli összes
tanítók, tanítóok és óvónok kifejezést kíván-
ván adni azon tiszteletnek és szeretetnek,
melyel a távozó E ö t v ö s K. Lajos kir.
tanfelügyelő iránt viseltetnek a kiváló tanfer-
fi és tanítóbarát tiszteletére október hó 2-án
szombaton este 8 órakor, az »A r a n y B i k a «
kis termében barátságos, családi jellegű ösz-
szjövétel tartanak. Az összejövetel célja:
étlapszerinti vacsora és pobarázás közben szí-
ves »Isten hozzátok« mondani a bucsúzó tan-
felügyelőnek, kitől a tanítóok nagy sajnálattal
válk meg. Az összejövetelen — értesülésünk
szerint — a tanítókon kívül a városi iskola-
ügy előkelőségei közül többen megjelennek.

* Mikor lesz a szüret? A debreczeni
kertek már a héten szüreti zajtól lesznek
hangosak. A kertségi gyűlések 6-8 kivételével
a múlt vasárnap mindenütt megállapították a
szüreték idejét s jóváhagyás végett ma ter-
jesztették a tanács elé. Szept. 29—30 Homok

és Tégláskert; szept. 30 Hatvan, Széchenyi s
Tócós kertek; okt. 1—3 Posta, Csige s
Csapókertek; okt. 5—6 Köntös és Vénkertek;
okt. 6—7 Sesta és Ujkerte. A boldogfalvai
és Vargakertek még nem nyilatkoztak.

* A gabona-uzsora. A miniszterelnök
tegnap leiratot intézet dr. Beöthy László főis-
pánhoz, melyben értésére adja, hogy az alföldi
vármegyék földművesei — mint a hozzá érke-
zett panaszokból megtudta — nagyon elvannak
keseredve, mivel az ideai rossz termés miatt a
gabonakereskedők könyörtelen eljárásának van-
nak kitéve, mint ők mondják. Így például sok
termelő panaszkodik, hogy ők a termésüket
még tavasszal eladták métermázsánként 5 frt
60 krért, míg most kölcsönvett búzájuk után
12 frt 50 krt követelnek per után s ez rájuk
nézve annál súlyosabb, min hogy búzájuk alig
termett az idén s így nem tudnak természet-
ben fizetni. A miniszterelnök sürgősen felhívja
a főispánt, hogy a vármegye területén e rész-
ben tett tapasztalatairól tegyen jelentést, va-
mint a metán észlelt visszaélésekről is.

* Talált nyerges kantár. Egy házaló
egy nyerges kantárt lelt az oláh utcán s
beadta azt a III-ik kerületi kapitánysághoz
hol a tulajdonos kellő igazolás mellett átveheti.

x A kislottó vége. Lapunk t. olvasó
közönségének b. figyelmét felhívjuk Török A.
és társa budapesti czeg hirdetésére, akik a
m. kir. szab. osztályorsjegyek elárúsításával
meglettek bizva. — Ezen sorsjáték a m. kir.
kormány felügyelete alatt áll és mindekinnek
ajánljuk, hogy bizalommal forduljon Török
A. és Társa főelárúsítóhoz Budapeston.

x Diskrét betegségek ellen egy hidró
electroterepati rendelő intézetet létesített
legújabban dr. M i t z g e r Tivadar a kiváló
bőr- és ideggyógyász, mely valóságos áldás
a szenvedő emberiség részére. Dr. Mitzger
neve nemcsak az országban, de messze kül-
földön is ismeretes azon paratlan sikerek
folytán, melyeket hatásaiban felülmulhatlan
»Uj gyógymódja« által a betegek százainál
felmutat. Ezen gyógymód óriási előnye az
összes többi gyógymódok között különösen
abban áll, hogy belső szerekkel menten egy-
részt direct a vére hat, azt néhány nap alatt
a kóroanyagoktól megtisztítja s így a betegsé-
geket csiráiban elfojtva gyökerestől pusztítja
ki; másrészt az egész idegrendszerre oly erő-
sítő és megnyugtató, hogy a teljesen kimerült
szervezetet rövid idő alatt új életre ébreszti.
Dr. Mitzger gyógytermei és rendelő intézete
(Bpest VI. Terézkerület 44 sz. I. em.) minta-
szerű berendezésük fogva az egész conti-
nensen parjukat ritkítják s a betegek oly
keresett gyűlhelyét képezik, hogy folyton
magnagyobbításra szorul.

Debreczen város hódolata.

Debreczen, szept. 27.

Debreczen város közönsége lelkesedéssel
készül a vasárnapi örömmünneplésre. Felébredt
az érdeklődés minden irányban s lázas izga-
lommal, hazafias boldogsággal készítik elő az
ünneplés napjára a díszítéseket és a kivila-
gítást.

Debreczen város polgármestere ma d. u.
bocsátja ki nagy, nemzetiszínű falragaszokon a
város közönségéhez intézett felhívását, amely-
nek teljes szövege a következő:

Felhívás!

Debreczen sz. kir. város lakosságához!

Ö császári és apostoli királyi felsége, I.
Ferencz József koronás királyunk f. evi szept-
ember 25-én kelt legkegyelmesebb királyi le-
ranta a mult idők azon kiválóbb alakjai emlé-
keinek megörökítése iránt, kik a nemzeti élet
különböző terein kitüntek: az egész magyar
nemzetet tiszteletteljes háláérzettel töltötte
el. Méltó viszonzása szeretett királyunk ezen
fejedelmi kegyessége azon törhetetlen hűségnek
és ragaszkodásnak, melylyel a nemzet királyá-
hoz és dinasztájához századok óta viseltetik.
— Midőn a legelső magyar ember
koronás királyunk adja meg a példát, hogy

nemzeti múltunk nagyjainak alakját Szent István birodalmának területén századokra megörökítve, ércbe öntve dicsőíthessük megrezdül a magyar nemzet szíve és könnytel szemekkel állítja azon nemzeti hősök sorába most uralkodó dicsőséges királyunk fenkölt alakját is. — Ez ezereves múlttal bíró nemzet szíve érzelmének meg kell nyilatkoznia. Meg kell ünnepelnünk a lelkes fejedelem szavát meg kell köszönnünk szeretetét.

Hisz az ő magasztos lelke oly ifju oly tüzes s oly igazan magyar, hogy lelki öröme kre szólal, őt megünnepelünk. Mutassuk meg hogy megértettük fenkölt szöveget, igyekezzünk érdemek lenni arra.

Leiratának minden egyes szava a mi veréből való volt, minden gondolata legtitkosabb vágyainkat juttatta kif. jezésre. Ezt Felséges Urunknak meg kell köszönnünk oly módon, hogy köszönő szavunk méltó kifejezése legyen örök halánknak.

Epen ezért h a z a f i a s b i z a l o m m a l szólak a legmagyarabb város — Debreczen sz. kir. város lakosságához, kérven, hogy f. évi okt. hó 3-án Vasárnap lobogózzak fel hazáinkat, este világszerte ki lakásait s ugy a reggel tartandó hálaadó istentiszteleteken, — valamint az este fél 6 órakor kezdetet veendő faklyás felvonuláshoz minél tömegesebben vegyenek részt, hogy ily módon köszönhessük meg Felséges urunk, koronás Királyunk kegyelmét! atyai szeretetét! hűségét magyarjai iránt.

Gyuljanak ki tehát e nap estélyén ablakainkban az öröm lángjai s adjunk ez uton is kifejezést a lelkesült örömnök, mely mindnyajunk kebelét eltölté; a tantorithatlan ragaszkodásnak és mély halánknak, amelyet koronás királyunk fölött személye iránt minden magyar szíve melyében ápol.

Lobogózzuk fel házainkat!
Világosítsuk ki ablakainkat!
Gyülekezzünk Vasárnap este fél 6 órakor az ev. ref. Collegium udvarán
Tegyük impozánsa a faklyasmenetet!
S kiáltunk egy szívrrel-lelkekkel: Eljen a mi koronás királyunk! legalkotmányosabb Ualkodóink, I. Ferencz József!
Debreczen, 1897. szept. 28.

Simonffy Imre
kir. tan. polgármester — mint az ünnepélyt rendező bizottság elnöke.
A polgármester, mint az előértekezlet elnöke ugyanezen ma küldi szét a hatóságok állami és megárhivatalok vezéreinek, testületek tarsulatok és intézetek elnökeinek az alább egész terjedelmében reprodokált meghívót.

A százas bizottság ülése.
A magasztos ünnepélyt rendező százas bizottság ma esütörtökön délután négy órakor Mark Endre és Kertész János elnökei alatt ülés tart melyre a következő tartalmu meghívót bocsátották ki:
O felsége a király iránti hódolatunk méltó kifejezésre juttatása végett városunk lakossága egyebek közt faklyás menetet is rendez melynek végleges megállapítása czéljából bizalommal felkerem, hogy a holnap délután 4 órakor, a város háza nagytermében tartandó bizottsági értekezleten, mint a rendező bizottság egyik megválasztott tagja megjelenni sziveskedjék.
Debreczen, 1897. szept. 20.

Mark Endre. Kertész János.

Meghívás.
Ő császári és apostoli királyi felsége I. Ferencz József koronás királyunk legkegyelmesebb és nemzeti önértelünket felcselelő, lelkesítő leirata alkalmából, folyó 1898. évi október hó 3-án vasárnap a reformátusok kistemplomában reggeli 7. a rómkath templomában pedig reggeli 9 órakor tartandó hálaadó istentiszteletre t. czimzettel van szerencsém meghívni.

Gyülekezés a város háza nagy tanteremében reggeli 7 és fél órakor.
Debreczen, 1897. szept. 29.
Simonffy Imre.
királyi tanácsos, polgármester; mint az ünnepélyt rendező elnöke.

Hálaadó istentiszteletek.

Vasárnap délelőtt az izraeliták templomában is lesz hálaadó istentisztelet. Az egyházi előjáróság tegnap délután jelentette be a polgármesteri hivatalban, hogy az izraeliták az ünnepelésben lelkesedéssel részt vesznek és nagy-várad utcáit templomukban d. e. tíz órakor hálaadó istentisztelet lesz, melyen Krausz Vilmos főrabbi tart alkalmi beszédet.

IRODALOM

Az Esperanto világnyelvet alig két hónapja ismerik hazánkban. Mióta lapunkban ismer ettük és jeleztük, hogy Barabás Abel hírlapíró az „Esperanto” nyelv tanát, gyakorlókönyvét, szótárát megírta és arra előfizetést hirdetett, a szerző az ország minden részéből kapja a megrendeléseket. Ez által figyelemztetjük olvasóinkat hogy az előfizetési ívek beküldésnek határideje, — mint előre jegyezve volt — Október 1-én lejár. A szerzőtől most értesítést vettünk, hogy a g y m n a z i u m o k, t a n i t t e z e k e k a gyűjtőívet csak e hónapban kapták kezükhöz. O k t ó b e r 1 0 - i g bevárja ezen határidőig tehát siessen ívet mindenki helyére juttatni. A ki gyűjtőívet nem kapott egyszerűen levelezőlapon jelentkezhetik az előjegyzésre a fenti határidőig, míg az előfizetési penzeket November 5-ig lehet befizetni. Minden rendelési előfizetési ív Barabás A b e l h í r l a p í r ó K o l o z s v á r t e l l e n z é k s z e r k e s z t ő s é g e czimre küldendő.

Előfizetési felhívás.

Francia zászló alatt.

(Tűzön, vízen, és poklon keresztül.)
Testvéröcse: Béla levelei, utleírása: s elbeszélése nyoman s az „Egyetértés” napilap utmutatása szentint: összeállította;
Mihályi Imre.
(Folyt. és vége)

45. Béházia dahomita király elfogatik: Mazombó óriási szerezsen legionárius hőstettei: A legió elnyomordása. Hogyan civilisálják a négereket!

46. A legió romja Formosa szigete alá küldetik a china-japan háboru megfigyelése 79 napi tengeri ut. Vihar a vörös tengeren s taifun a Csendes-oczeanon. Sargalaz és belegsegek a legió 2/3 részét elviszik.

47. A halottas zsákba bevarrva. Menekülés a halál torkából, Faramuntó néger bűvész a haldoklókat hypnositálja.

48. Jonathan Leedsey vén matróz, a demoralizált legénységet érdekesítő kalandjaival mulatja: élményeinek rövid ismertetése.

49. Martius van Beeren hollandi, akkor francia legionárius elmenyei a Borneo, Celebes, Sumatra és Ceram szigeteken. A majomember malabarak ismertetése elbeszélése nyoman.

50. A volt aranyásó James-Mill-Kutting legionárius delafrikai s amerikai kalandjainak elregélésevel Leedseyre ralicizál.

51. Flamant Adolf a San-franciscói angol származásu bankárin-legionárius Colombóban a tengerbe vetve magát, angol hajóra menekül.

52. A legiót szállító Schamrock hajót chinai tengeri pyratok megtámadják; vakmerőségük, s leveretésük.

53. Tonkingi táborozás, naponkénti harvadásai, kínai népszokások, vallási szertartásai, kereskedésük.

54. Előnyomulás a Himalaya vidékén, A Mekong folyó aradásai. Őrségi szolgálatok a tengetegben, s praireokon; majmokkal mulatások.

55. Kong-Tung-Licsi felkelővezér kincseit s haremét a legió elfogja.

56. Anami, és sziami népszokások; Cserekereskedés a vadakkal.

57. Az engedetlen mandarin elfogatása, a Sziking-Tokili pagoda roppant kincseinek kirablása.

58. Szántizenhét lázító boncznak (Budda pap) kivégzése.

59. A Mekong folyó Konzudi vizesése, szikláinak felrobbantása.

60. Vegetatio a Himalaya vidékén: mérget lehelő fák a vadonban. A legió táborát az ellenség fekete skorpiókkal telített edényekkel bombázza.

61. Bal-Rah-Dinto, a győzhetetlen pyrai vezér, Csi Loh Sung Leng chinai varázló kém a táborban elfogatik; kivallatása miatt anusított hősekküése.

62. Saigon, Kambodge es Pnompenh rövid leírása. Kong sziget bevétel.

63. Rohamok a Himmalaya vidékén: ellen; harc a keshgyig: emoeirtás vad és modern fegyverekkel.

64. Harczok az őrségbe rontott királytigrisekkel. A lizatórok, vadbívalyok és elefantok leírása. Védekezés az emberölő rovarok, s kigyók ellen, „kanyak” építése által.

65. Napszúrás által okozott örvöngésében Mihályi Béla Fradin adjutantst töltött fegyverrel hajszolja; a kihágása orvosilag bíraltatik el.

66. De Bentkovszky Sztaniszláv szibéria deportált leonyel szökevény a gobi sivatagon, Chinán és Tibeten keresztül a legóhoz érkezik, s abba felvetetik; hajmeresztő élményeinek rövid ismertetése.

67. Angol kéz működése a frank hódítások ellensúlyozására. Manheher fegyverek a hinduk közt.

68. A köztársaság évfordulójának ünneplése a vadonban.

69. A villámcsapás által felgyújtott, s az összes mueitíval együtt elégett Konz szigeti táborban állomásozott harmadik szárdbeli legénység a benzölőttek által lemészárolatik. A 75-ről 17-re leolvadt legionárius csapat fegyvertelenül keresztül vágja magát 4000 anamiton, s 2 imitrailleust kiragad az ellenséges tűzvonalból.

70. Szégyér érkezik Roger százados alatt mely már egy tisztet sem talál életben. Az elnyomordott legénységet egy pagodában szállásolják el, hol különféle nyavalyák irtják a legiót. A nyomor égbekialtó.

71. Roger százados halála, sziklabani eltemetése.

72. Allat az emberben. Scdoma és Gomora népei az equator alatt. letalcsempészet a einoak által. A kutya, majom, kigyó és kaimánhus mint esemege. A magára hagyatott legénység között az absynt ivás; bétel rágás, opiumfeszret s lehratlan prostitúció, melyben a tiszték járnak elől, terjed; a legió elajásodása és zsarolása tisztjei által.

73. Táborozás Moung Siemben. Az ecsi-gázott legióval erőtlőket építtetnek. Az elgyörtöt legénység gyógyithatlan betegit Rapavaux orvos morphiu-mal megmérgezi: e miatt Bonnavia legionner az orvost pusztá kézzel megfojtja.

74. Az elkeseredett legió Catalifeaux vezérlete alatt fellázad, miután Isten ember elhagyta őt.

75. Harcz a legionáriusok leveretésére küldött tirai leürökkel: ezeknek felkonzolaltatása a lázadás gyorsan terjed.

76. A gyűlölt Brissac hadnagyot a lázadók szétlővik: a zsarnokoskodó sergeanok lemészároltatása, bekelletési kísérletek.

77. A lázadás lecsillapítása általános amnesztiával. Embriesebb bánásmód a legióval, melynek foszlányai Saigonba visszavezényeltetnek.

78. Elfogott piratok és felkelők kivégzése Szagoóban. Bevandorolt olaszok es spanyolokkai torzsalkotások. Ezeknek későbálási ügyessége.

79. Hindu népszokások: az apró siámiak csodás teher bírasi képessége, s némely iparbani ügyessége.

80. Világ szép Japán nők Saigonban; az európai nők beese keleten, gyois hervadásuk.

81. Mihályi Béla galandféreggel kórhazba kerül, melytől nem az orvos hanem egy von kisázsiai származásu török bajtarsa szabadtija meg.

82. Darinko Szakarjeff minghréiai származásu orosz legionárius elbeszélése a kórházban, a kaukázusi népek emlékezése Shamyrlól.

83. Madogaskári hadjárat, s annak retentó nyomorúsága, rajz a hávókról, s egyéb benszülöttekről.

84. A gorilla mint a kigyó ellenfele, vakmerősége s bihetetlen ereje.

85. Tanarivó ostromlása, s bevételével melynél a legionáriusok megsemmisülnek.

86. A légio 125 főre olvadt legénysége Algeriába visszatér ezen tengeri uton a végítélet borzalmait felelnek.

87. Bevonulás Sidi-Bel-Abbesbe az ezred zászlója az elnyomorodott veteránok előtt meghajlik. Könnyek a marczona hadfiak szemében.

88. Uj hadjárat a rabló Tanreggek ellen 1600 legionárius szembeállítás 35000 beduin lovassal.

89. Harminez napi pihenés a rettenetes fáradalmak után: viszontlátása a régi bajtársaknak: ez alkalommal megható jelenetek.

90. Biztos megsemmisülés előérzete s imádkozás a sivatagban: a légio vezényszó nélkül megtölti fegyvereit.

91. A légio 3 napig farkasszemét néz a barbarokkal. Ali ben Mustafa Larbi mór főnök adott becsületszava.

92. Huszezer beduin a békerített légio segélyére érkezik. Halálos aggodalom, hogy msot két tűz közé szorult a legénység. A tangerek meghátrálása. s a tevők elszakmányolása.

93. Visszavonulás a Saharán, és a Kis-Atlasz havasain keresztül Sidi-bel-Abbesba.

94. Leszerelés, szabadságotatás és bucsuzása régi bajtársakról.

95. Ünnepek a vitéségi érmek kiosztásánál.

96. Fehér László legionárust Mihályi Béla elszökteti.

97. Elutazás Frankhonba; fogadtatás Nizzába; hazaérkezés.

98. Összehasonlítás a német és francia hadseregnek; vélemények Dreyfussról a francia tiszték körében.

99. Tanulság és következtetés az átélit tapasztalatokból.

100. Hit a praedestinatióba, és intőszó a kalandhajászó ifjúsághoz.

101. Zárszó.

Ezen érdekesítő és terjedelmes műnek ára 10 frt, bolti ára pedig 12 frt lesz, mely összegekből befolyó jövedelem a sorsüldözött harcos felségelyezésére lesz fordítva. S mint-hogy a magyar könyvpiacra egy-egy mesés könyv 3-4 frt, Bosznia leírása 10 frt., Holub afrikai utazása 14 frt., és Széchényi keletászi-ai utazás 60 frtjával is talál vevőközönseget: azt hiszem a nagylelkű intelligens magyar közönység a magyar névnek messze világtájon is tiszteletet szerzett, s elgyötört rokkánt harcosost nem késik ezen közh-sznu művének fáradságos és költséges létrehozásában szives megrendeléseivel támogatni. Szegyen volna telen megis, ha a gazdag tapasztalatokkal megérkezett veteránus azon keserű meggyőződést lenne kánytelen az általa megjárt Golgotha végső állomásán megszerezni: miszerint bármely idegen nép jobban megbecsüli testvéreit a magyarnál, könyörüőbb ennél.

A hirdett utleir s ez év karácsonyára a megrendelőknék portómentesen megküldetik Gyűjtőknek minden 5 példány után egy tisztelet példánnyal szolgálók. Esztergom megye és városiaknak e bármely tisztes családban olvasható művet 5 frt kedvezményes áron szállítom. Megrendelések mielőbb eszközzendők.

Kelt Bajóthon (u. p. Nyerges-Ujfalu) 1897. évi szeptember havában. Hazafias üdvözléssel;

Mihályi Imre.

közszégi jegyző, a. k. vezető, m. biz. tag
Egy notárius az irodán kívül s Targallyak czimj beszélykötetek szerzője,

KÖZGAZDASÁG

Ingatlanok forgalma.

- A debreczeni kir törvényszék telekkönyvi osztályánál.

1. Karikó Józsefné Főző Erzsébet megveszi Bérés Sándor és neje Kovács Juliánna

a debreczei 7133, sz. tjkvben A-5215. hrsz. alótti tégláskerti ingatlanokat 450 frtért

2. Tóth Sándor és neje Kocsis Róza 537, sorszámú házukat megveszi Kocsis Károly 609 frt.

3. Püspöki Lajos és neje Mórítz Mária megveszik Bódy Gábor és neje Tóth Zsuzsánna ujosziásu földjeit 610 frtért.

4. Kiss János és neje Fazekas Zsuzsánna tégláskerti szőlőjüknék 278¹/₂ ölet tevő részét eladják Bánik Mihály és neje Kavács Mária-nak 361 frt 40 krért.

5. Bagdsi Péter és társai eladják 3426. sorszámú házasteleknék illetőségüket Nagy Bálint s neje Sallai Juliánának 2220 frtért.

6. Kiss Juliánna Kojl Jánosné 280 frt. sorszámú házat megveszik Varjassy Imre és uejeaPósalaky Erzsébet 2100 frtért.

7. Sallai Mihály és neje Komlóssy Juliánna megveszik Vida Sándor és neje Osyáth Eszter csapókereti jzöllőjét 700 frtért.

8. Ifj. Ereélyi János homókkerti ingitlanait megveszik Nyilas Mihály és neje Keresi Zsuzsánna 2000 frtért.

9. Sallay János és neje Némethi Zsófia 737. sorszámú házastelküket megveszi dr. Somogyi Zoltán 4000 frtért.

Budapesti gabonatözsde.

szept. 29

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg
Bánsági	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	— — — —
Tiszavidéki	79	—00—00	—	13.70—12.70
"	76	12.30—12.40	80	— — — —
"	77	12.45—12.50	81	12.65—12.75
Pestvidéki	78	12.55—12.60	82	12.60—12.65
"	79	12.65—12.70	—	— — — —
"	79	12.35—12.35	80	— — — —
Fehérmegyei	76	12.40—12.65	81	— — — —
"	78	12.50—12.40	82	12.65—12.70
"	79	12.60—12.50	—	12.65—12.70
Bácskai	76	12.30—12.50	80	— — — —
"	77	12.45—12.60	81	12.70—12.75
"	78	12.55—12.70	82	00.00—00.00
Észak magy	79	— — — —	—	— — — —
"	78	— — — —	80	— — — —
"	79	— — — —	81	— — — —

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Ros elsőrendű	70—72	8.35 8.45
" másodrendű	—	8.30 8.35
Árpa takarmányak	60—62	6.15 6.40
" égetni való	62—64	6.60 7.30
" serfőzdei	64—66	8— 10.00
Zab	39—41	6.30 6.50
Tengeri bánsági	—	4.95 5.50
" más nemű	—	4.35 5.35
Repcze bánsági	—	12.20 13.00

Sertésvásár.

szept. 29.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz pár onkint 320 kilogrammon felüli sulyban 26—55 krajczárig, közép (páronkint 250—60 kilogramm sulyban) 53—54 krajczár Könyyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52—53 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi szept. 27-ik napján volt készlet 30 694 darab, 1897 szept hónap 28-ik felhajtattott 405 drb, 1897 szept hónap 28-ik napján elszállitatott 334 darat 1897 szept. hónap 29-ik napjára marad készletben 30.765 drb. A hizott sertés üzlet rányzata élénk.

CSARNOK.

A prágai ghettoából.

- Kohn S. zsidó történetei. -

Fordította: ifj. Möricz Pál.

Egyedül jogosított magyar fordítás

Dávid Leb Magdeburger.

-Elbeszélés az elmúlt század utolsó negyedéből. -

61.

E közben Magdeburger is belépett s a hiu ember a hitközség első embere előtt is

beakarván bizonyítani, hogy nem hiában mindennapos az első arisztokraták házában, de a finom társalkodásban sem marad vissza senki mögött.

- Zehnthomer Dávid volt kegyes mondani, hogy legyen szives ide feljárni. Mit parancsol tehát alázatosan primator ur?

A primator egész magasságában felegyenesedett s megsemmisítő tekintetét vetett Magdeburgerre, reá mennydörögven:

- Tudatlan ember, hogy merészelt a prágai zsidó főbiróságra kacsingózni? Talán megőrült? ... Bezárassam az örültek házába?

Magdeburger mintha sóbálványnyá vált volna. Talán a füle esengett? Öt, az ártatlan embert gyanúsítják ilyen nevétséges, hiu vágyakkal, hisz akkor, ha ilyent óhajtott volna, méltán zárhatná a bolondok házába. És ép ő vele bánik a primator ily módon, kivel a kegyelmes helytartó s a grófné asszony mindig oly finomul, udvariasan érintkeznek? Csak nehezen bírta türtöztetni magát, midőn fogait összeszorítván, mondta:

- Primatorleben... Ha nem volna a mi hatalmas, okos legfőbb előjárónk, akkor mondanék olyat... én nem vagyok mesuge, de - Magdeburger most megijedt merészsége felett s esodálatos finom lélekjelenléttel, úgy végezte be e mondatot, hogy a nálánál okosabb sem lett volna képes magát finomabban kivágni, a ki önnék ezt bebeszélte, az a mesuge! Istenem! hogy én prágai oberjurista legyek!! Hisz én csak közönseges amborecz (tudatlan, tanulatlan, képzetlan) vagyok!!

- Ön valóban méltatlanul bántja ezt az embert! - sugta Seckeles a primatornak.

- Majd mindjárt kitudódik, felelte az hasonlólag sugva, de aztán hangosan még megjegyezte! De hátha maga nem sürgette volna, akkor a gubernator hogy kérhette volna tőlem, hogy önt jelöljük erre az állásra?

Magdeburger még a száját is eltátotta s úgy bámult a primatorra. Váltakozó, ellenkező érzelmektől zajgott a melle. Először hízelt neki, hogy oly magasán állott a császár képviselőjének a kegyében, majd aztán bänkódott, hogy ez ajánlat becsüles helyett bosszuságot, sőt lenézést hozott reá! Gondolkozóba esett, hogy a helytartó mi végből kívánhatott a primatortól ilyen nagyot. És ekkor hirtelen eszébe ötlött, hogy hiszen maga kérte a gubernatoról, miként juttassa be a hitközségben valami tiszteletbeli hivataloskába. - És valószínűleg, magas pártfogója nem lévén ismerős a zsidó hitközség lényegével, történhetett, hogy ily lehetetlen kívánsággal akarván kedveskedni neki tullott a ezélon.

Es e meg nem érdemelt megszegyenítés miatt! elfeledvén, hogy magas jóakarójának milyen hálával tartozik, a gróf ügyetlensége felett ily szókkal fakadt ki:

- A gubernator? kiáltá, mit tudja ő kegyelme, hogy mi az a apellant!! Ilyent még a világ nem látott! - Ilyent még magam sem értem! Hanem tüstént átmegek hozzá s alaposan megdorgálom. Szaladok azonnal!

- Hát ily jó barátságban van a kegyelmes urral? kérdezte Austerlitz egész elbámulva.

Folyt köv.

Igy nevezték a felső rabbinus bíróságot népiesen, mivel az alsóbb rabbinus biros g itélete ellen még bozzájuk lehetett felebbezni,

